Advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité over het voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Beschikking 2003/17/EG van de Raad wat betreft de gelijkwaardigheid van in Oekraïne verrichte veldkeuringen van gewassen voor de teelt van zaaigranen en de gelijkwaardigheid van in Oekraïne voortgebrachte zaaigranen

(COM(2020) 137 final — 2020/0053 (COD))

(2020/C 429/35)

Afdelingsrapporteur: **Arnold PEUCH D'ALISSAC**

Raadpleging	Raad van de Europese Unie: 17.4.2020
	Europees Parlement, 16.4.2020
Rechtsgrondslag	Artikel 43, lid 2, Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie
Bevoegde afdeling	Landbouw, Plattelandsontwikkeling en Milieu
Goedkeuring door de afdeling	29.6.2020
Goedkeuring door de voltallige vergadering	18.9.2020
Zitting nr.	554
Stemuitslag	213/1/4
(voor/tegen/onthoudingen)	

1. **Achtergrond en het Commissievoorstel**

1.1. Bij Beschikking 2003/17/EG van de Raad ([1]) wordt gelijkwaardigheid toegekend aan veldkeuringen en de productie van zaaizaad van bepaalde soorten die in bepaalde landen buiten de EU plaatsvinden ([2]).

1.2. Deze bepalingen waaraan het in die landen geoogste en gecontroleerde zaaizaad wordt onderworpen, bieden ten aanzien van de eigenschappen van het zaad en van de regelingen voor het onderzoek van het zaad, het waarborgen van de rasechtheid, de merking en de controle, dezelfde garanties als de bepalingen die gelden voor in de Europese Unie geoogst en gecontroleerd zaad.

1.3. Oekraïne maakt geen deel uit van deze derde landen die zijn opgenomen in de lijst van Beschikking 2003/17/EG, met als gevolg dat de invoer in de Europese Unie van in dat land geoogste zaaigranen momenteel niet mogelijk is. Oekraïne heeft de Commissie verzocht zijn zaaigranen onder Beschikking 2003/17/EG van de Raad te laten vallen als gelijkwaardig.

1.4. Naar aanleiding van dat verzoek heeft de Commissie de toepasselijke wetgeving van Oekraïne onderzocht en de veldkeuringen en het certificeringssysteem voor zaaigranen in Oekraïne aan een audit onderworpen. Daarbij werd geconcludeerd dat die bestaande voorschriften en dat bestaande systeem gelijkwaardig zijn aan die van de EU en dezelfde garanties bieden als het systeem van de Unie.

1.5. Daarom stelt de Commissie voor zaaigranen uit Oekraïne door middel van een besluit van het Europees Parlement en de Raad aan te merken als gelijkwaardig aan zaaigranen die in de Europese Unie geoogst, geproduceerd en gecontroleerd worden.

2. **Overwegingen en aanbevelingen**

2.1. Het Europees Economisch en Sociaal Comité (EESC) neemt nota van de positieve resultaten van de audit die de Commissie in Oekraïne heeft uitgevoerd conform de voorschriften van bijlage II bij Beschikking 2003/17/EG om de gelijkwaardigheid van wettelijke voorschriften en officiële onderzoeken voor de certificering van zaaigranen te erkennen. Volgens het auditverslag zijn bepaalde normen echter niet volledig in overeenstemming met de EU-voorschriften, zoals de

([1]) PB L 8 van 14.1.2003, blz. 10.

([2]) Conform Richtlijnen 66/401/EEG (PB 125 van 11.7.1966, blz. 2298), 66/402/EEG (PB 125 van 11.7.1966, blz. 2309), 2002/54/EG (PB L 193 van 20.7.2002, blz. 12) en 2002/57/EG (PB L 193 van 20.7.2002, blz. 74) van de Raad.

normen voor de isolatieafstand van gecertificeerd sorghumzaad, die lager zijn, voor de raszuiverheid van de ouderlijnen die worden gebruikt voor de productie van maïshybriden voor zaaidoeleinden en voor het percentage zaden van andere soorten voor gecertificeerd zaad van maïs.

2.2. In het verlengde van zijn eerdere adviezen ([3]) stemt het EESC in met het wetgevingsvoorstel, maar stelt het voor de toepassing ervan tot 1 september 2021 uit te stellen, wanneer de EU na een controle achteraf garanties heeft verkregen dat de in het auditverslag vermelde grenswaarden zijn gecorrigeerd, dat de productienormen in Oekraïne nu strikt in overeenstemming zijn met de Europese eisen, dat er geen sprake is van oneerlijke concurrentie en dat schade voor het milieu is uitgesloten.

2.3. Het EESC is het ermee eens dat de erkenning van gelijkwaardigheid voordelig kan zijn voor zaadbedrijven uit de EU die actief zijn in Oekraïne, voor potentiële in de EU gevestigde importeurs van zaaizaad uit dat land en voor landbouwers in de EU, die toegang krijgen tot een groter assortiment aan zaaizaad, maar meent dat een symmetrisch invoercontrolesysteem nodig is en dat in de EU en Oekraïne hetzelfde niveau van consumentenbescherming moet worden gewaarborgd.

Het mededingingstoezicht moet beide kanten op werken om de handelsvoorwaarden voor in de EU actieve Europese organisaties niet ongelijk te maken.

2.4. Wel is het zo dat bepaalde technische aspecten in verband met de methoden van zaadproductie verschillen tussen Oekraïne en de Europese Unie, met name wat betreft de toegang tot gewasbeschermingsmiddelen. Oekraïense producenten hebben namelijk toegang tot een breder scala van gewasbeschermingsmiddelen dan producenten in de EU en kunnen gebruikmaken van bepaalde moleculen die verboden zijn in de EU. Deze verschillen verstoren de mededinging en leiden ertoe dat op het grondgebied van de Europese Unie producten worden toegelaten die niet voldoen aan haar gezondheids- en milieunormen. De meest opvallende verschillen betreffen onder meer de toegang tot werkzame stoffen die worden gebruikt voor het wieden van percelen, zoals atrazine (sinds 2003 verboden in de EU) of acetochloor (sinds 2012 verboden in de EU). Los van de gevolgen voor de volksgezondheid levert de toegang tot deze stoffen — met een breed actiespectrum, een remanent karakter, een grote technische efficiëntie tegen onkruid en een geringe kostprijs — Oekraïense producenten een duidelijk concurrentievoordeel op. Voor de bescherming tegen schadelijke organismen hebben Oekraïense producenten nog altijd toegang tot werkzame stoffen uit de familie neonicotinoïden, waarvan sommige in de EU verboden zijn, zoals clothianidin, thamethoxame of — zeer binnenkort — thiacloprid.

2.5. Op grond van de Europese Green Deal moet het natuurlijk kapitaal van de EU beschermd, in stand gehouden en versterkt worden en moeten de gezondheid en het welzijn van de burgers tegen milieurisico's worden beschermd. Oekraïne dient derhalve te stoppen met het gebruik van chemische stoffen voor de productie van zaaigoed waarvan de EU het gebruik op haar grondgebied heeft verboden. Het land moet dezelfde vereisten hanteren als de Unie, zich ertoe verbinden alle voorwaarden van de Overeenkomst van Parijs volledig na te leven en een jaarlijkse beoordeling van de gesloten overeenkomsten toestaan. Het is ondenkbaar dat verschillen blijven bestaan of zelfs groter worden. Anders kan het zaaizaad niet op de EU-markt worden toegelaten.

2.6. Het EESC neemt nota van het standpunt van de Commissie dat de erkenning van de certificeringsprocedures voor de betrokken producten een technische maatregel is. In het licht van het bovenstaande en gezien het feit dat de openstelling van de EU-markt voor producten uit derde landen economische en sociale consequenties zal hebben, beveelt het EESC de Commissie aan om, alvorens een besluit te nemen, door middel van een effectbeoordeling uit te zoeken of Europese producenten (vermeerderings- en zaaigoedbedrijven), en dan met name micro- en kleine ondernemingen, geen nadeel zullen ondervinden van deze maatregel.

2.7. Om oneerlijke handel te voorkomen is het met het oog op deze effectbeoordeling, en gezien het feit dat de huidige vrijhandelsovereenkomst met Oekraïne niet borg staat voor een eerlijke handel met onderling vergelijkbare fiscale, sociale en milieunormen, dan ook zaak eerst deze overeenkomst, en meer in het algemeen het Europese handelsbeleid, te herzien. De mededeling van de Europese Commissie van 16 juni voorziet in een dergelijke herziening, met een uitgebreide evaluatie van het handelsbeleid van de EU en een openbare raadpleging.

2.8. Wat de relatie tussen Oekraïne en de EU betreft is een en ander met name van belang voor de zaaizaadsector, met veel lagere productiekosten af fabriek in Oekraïne (in 2019 bedroeg het verschil met de Franse productiekosten zo'n 26 %). Gecombineerd zouden deze besluiten in Europa de sector vermeerdering van maïszaad in het gedrang brengen.

([3]) PB C 74 van 23.3.2005, blz. 55, PB C 351 van 15.11.2012, blz. 92.

2.9. Nu de tijd is gekomen om lering te trekken uit de Covid-19-crisis, kan worden gesteld dat de afhankelijkheid van derde landen in een voor de voedselsoevereiniteit strategische sector onaanvaardbaar is en daarom eerst moet worden aangepakt.

Brussel, 18 september 2020.

De voorzitter
van het Europees Economisch en Sociaal Comité
Luca JAHIER